

Υποχρεωτική και η αναδιανομή ζωντανεύει ξανά τον πραγματικό αγρότη η Κομισιόν

Οι ενισχύσεις σε όσους βγάζουν τα «προς το ζην» στο χωράφι, επιμένει η Επιτροπή στον τρίλογο της νέας ΚΑΠ

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΟΝΤΟΝΗ
kontonis@agronews.gr

Την απομάκρυνση όλων των κρατών μελών από τα ιστορικά δικαιώματα, την υποχρεωτική ενεργοποίηση της αναδιανεμητικής ενίσχυσης συν την καταβολή ενός ελκυστικού ποσού για τους μικρότερους αγρότες, εισηγείται η Κομισιόν κάνοντας λόγο -επί λέξη- για μία «άδικη κατανομή των άμεσων πληρωμών» έως σήμερα.

Παράλληλα, στο έγγραφο της που κοινοποιήθηκε προς Συμβούλιο και Ευρωβουλή εν μέσω διαπραγματεύσεων για τα κείμενα της νέας ΚΑΠ, η Κομισιόν, επανέρχεται για τον ορισμό του «πραγματικού αγρότη» ως τον μοναδικό λήπτη αποσυνδεδεμένων ενισχύσεων. Όπως λέει «η κατανομή των άμεσων ενισχύσεων πρέπει να στοχεύει καλύτερα στους «πραγματικούς αγρότες» των οποίων τα προς το ζην εξαρτώνται από τη γεωργία». Τα παραπάνω είναι μερικά από τα κρίσιμα θέματα που θα κρίνουν εν πολλοίς τις πληρωμές των αγροτών στη νέα περίοδο, με την κατεύθυνση που εισηγείται η Κομισιόν να βρίσκεται πιο κοντά στα όσα έχει ψηφίσει η Ευρωβουλή, παρά στα όσα έχει αποφασίσει το Συμβούλιο Υπουργών.

“Τριμερείς Η Επιτροπή υποστηρίζει πως είναι αποφασισμένη τον πλήρη ρόλο της στις τριμερείς διαπραγματεύσεις

ημέρες, με στόχο να υπάρξει μία τελική συμφωνία εντός της ερχόμενης Άνοιξης. Αναλυτικά, στο έγγραφο της για τη μεταρρύθμιση της νέας ΚΑΠ, που έχει τη μορφή ερωταπαντήσεων, η Κομισιόν αναφέρει:

«Θα αντιμετωπίσει η νέα ΚΑΠ την άδικη κατανομή των άμεσων πληρωμών, δηλαδή το γεγονός ότι το 20% των αγροτών λαμβάνει το 80% των πληρωμών;

• Αυτή η άνιση κατανομή της δημόσιας στήριξης στη γεωργία εγείρει ανησυχίες σχετικά με την οικονομική αποδοτικότητα και την κοινωνική ισότητα. Ταυτόχρονα, η κατανομή της στήριξης αντικατοπτρίζει τη συγκέντρωση

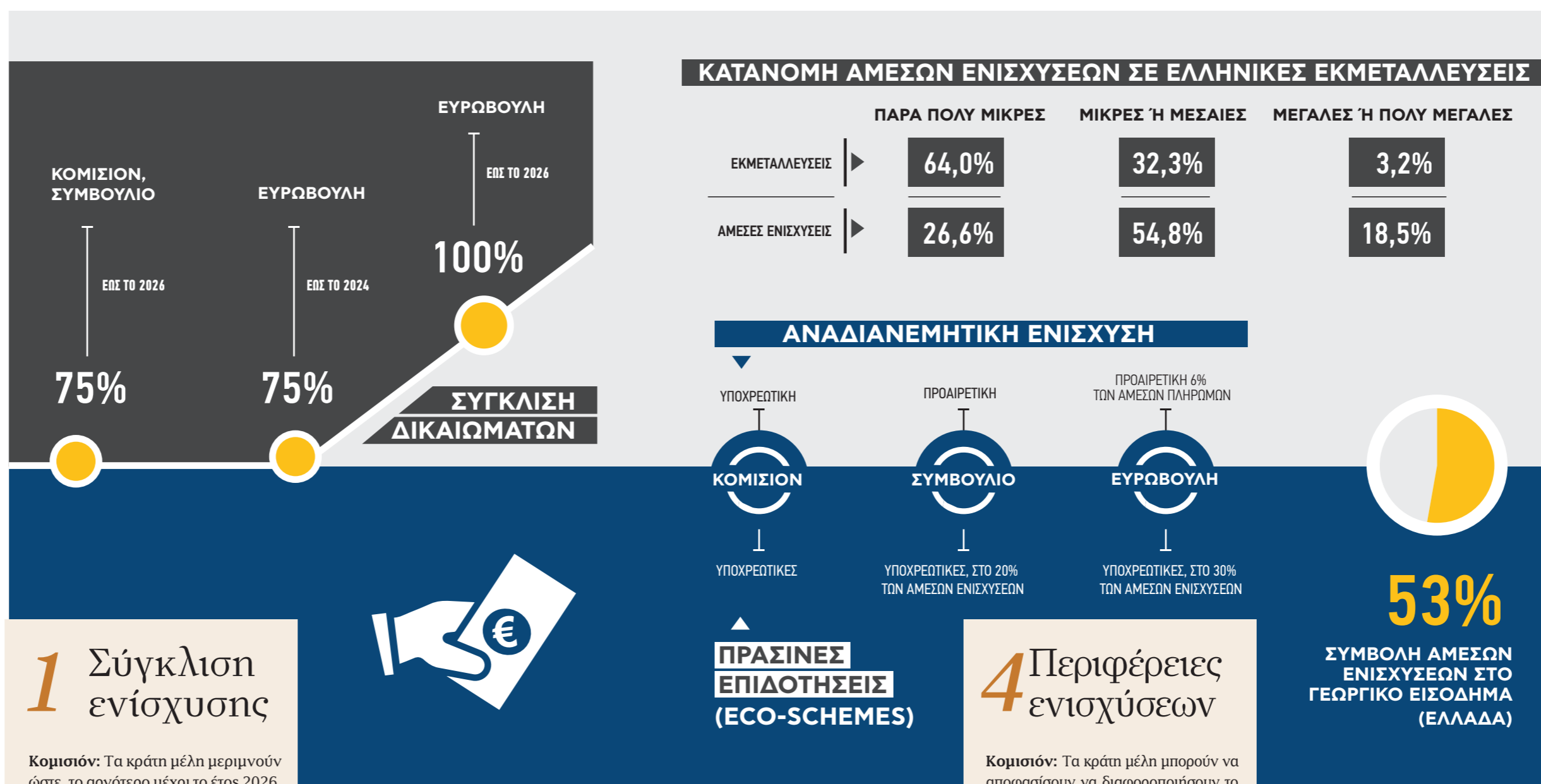
της γης καθώς η στήριξη βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην έκταση. Οι άμεσες πληρωμές είναι τόσο συγκεντρωμένες όσο η γη: το 20% των μεγαλύτερων εκμεταλλεύσεων στην ΕΕ συγκεντρώνει το 80% της γεωργικής γης. Αυτές οι μεγαλύτερες εκμεταλλεύσεις αντιπροσωπεύουν το 80% της συνολικής γεωργικής παραγωγής, με βάση την τυπική απόδοση.

• Η αλλαγή στην πολιτική είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση αυτής της ανισότητας και γενικότερα για να εξασφαλιστεί μια πιο δίκαιη, πιο αποτελεσματική και αποδοτική κατανομή της στήριξης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή στοχεύει να διασφαλίσει ότι η στήριξη του εισοδήματος κατανέμεται με πιο δίκαιο και πιο ισορροπημένο τρόπο. Η κατανομή των άμεσων ενισχύσεων πρέπει να στοχεύει καλύτερα στους «πραγματικούς αγρότες» των οποίων τα προς το ζην εξαρτώνται από τη γεωργία.

• Η Επιτροπή πρότεινε τη μείωση της άμεσης στήριξης από 60.000 ευρώ ανά εκμετάλλευση και με όριο τα 100.000 ευρώ ανά εκμετάλλευση ανά έτος. Αυτό υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ενώ το Συμβούλιο Υπουργών υποστηρίζει μόνο το ανώτατο όριο που είναι εθελοντικό για τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή πιστεύει ότι ο στόχος της δίκαιης διανομής επιδοτήσεων παραμένει πολύ σημαντικός και ως εκ τούτου επιθυμεί να διασφαλίσει μια συμφωνία που συμβάλει στην καλύτερη στόχευση και τη δικαιότερη κατανομή της στήριξης.

• Η Επιτροπή πρότεινε επίσης μια υποχρεωτική αναδιανεμητική πληρωμή, η οποία θα επέρθετε την αύξηση της στήριξης για τις μικρές και μεσαίες εκμεταλλεύσεις με την κατανομή υψηλότερων επιπέδων εισοδηματικής στήριξης σε αυτές τις εκμεταλλεύσεις. Προτάθηκε επίσης η δυνατότητα χορήγησης ενός ελκυστικού ποσού στους μικρούς αγρότες για περαιτέρω αναδιανομή της στήριξης.

Τέλος, αρκετά κράτη μέλη εξακολουθούν να βασίζονται στις πληρωμές τους στα λεγόμενα δικαιώματα, τα οποία συνδέονται με τα επίπεδα παραγωγής σε ένα μακρινό παρελθόν (ιστορικά). Η Επιτροπή καλεί τα υπόλοιπα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν ένα τέτοιο σύστημα να απομακρυνθούν από αυτό το μοντέλο, υπέρ μιας δίκαιης στήριξης που συνδέεται περισσότερο με τις ειδικές αγρονομικές ή οικονομικές ανάγκες του γεωργικού τομέα».

1 Σύγκλιση ενίσχυσης

Κομισιόν: Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, το αργότερο μέχρι το έτος 2026, όλα τα δικαιώματα ενίσχυσης να έχουν αξία τουλάχιστον 75% του μέσου προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού για τη βασική εισοδηματική στήριξη για το έτος υποβολής αιτήσεων 2026, όπως ορίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ.

Συμβούλιο: Κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε, το αργότερο μέχρι το έτος υποβολής αιτήσεων 2026, όλα τα δικαιώματα ενίσχυσης να έχουν αξία τουλάχιστον 75% του προβλεπόμενου μέσου μοναδιαίου ή, κατά περίπτωση, του μέγιστου προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού για τη βασική εισοδηματική στήριξη για το έτος υποβολής αιτήσεων 2026, όπως ορίζεται στο οικείο στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ για το κράτος μέλος ή για την ομάδα των περιοχών.

Ευρωβουλή: Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, το αργότερο μέχρι το έτος 2024, όλα τα δικαιώματα ενίσχυσης να έχουν αξία τουλάχιστον 75% του μέσου προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού για τη βασική εισοδηματική στήριξη για το έτος υποβολής αιτήσεων 2024. Το αργότερο κατά το τελευταίο έτος υποβολής αιτήσεων της περιόδου προγραμματισμού, όλα τα δικαιώματα ενίσχυσης έχουν αξία 100% του μέσου προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού.

2 Πραγματικός αγρότης

Κομισιόν και Ευρωβουλή συμφωνούν για εστίαση ενισχύσεων σε δικαιούχους που το εισόδημά τους εξαρτάται κυρίως από τη γεωργία. Ωστόσο η Ευρωβουλή, αντί για «πραγματικό γεωργό», επαναφέρει τον «ενεργό» (βλ. δίπλα). Αναλυτικά: **Κομισιόν:** Οι «πραγματικοί γεωργοί» ορίζονται με τρόπο ώστε να διασφαλίσει ότι δεν χορηγείται στήριξη σε εκείνους των οποίων η γεωργική δραστηριότητα αποτελεί απλώς ένα ασήμαντο μέρος των συνολικών οικονομικών δραστηριοτήτων τους, χωρίς να αποκλείεται η στήριξη των γεωργών με πολλαπλές δραστηριότητες, ιδίως των γεωργών μερικώς απασχολημένων, των γεωργών ημιεπαγγελματιών και της γεωργίας υψηλής φυσικής αξίας. Τα κράτη μέλη: i) εφαρμόζουν, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις, ένα ή περισσότερα στοιχεία, όπως εισόδημα, εισροές εργασίας στην εκμετάλλευση, εταιρικό αντικείμενο, ελάχιστα κριτήρια γεωργικής δραστηριότητας, κατάλληλη πείρα, κατάρτιση και/ή συμπεριληψη των γεωργικών δραστηριοτήτων τους στα εθνικά μπρώα ii) καθορίζουν ποσό άμεσων ενισχύσεων, που δεν υπερβαίνει τα 5.000 ευρώ, βάσει των οποίων οι γεωργοί, που ασκούν τουλάχιστον ένα ελάχιστο επίπεδο γεωργικής δραστηριότητας και παρέχουν δημόσια αγαθά, θεωρούνται σε κάθε περίπτωση «γεωργοί».

3 Ενεργός αγρότης

Ευρωβουλή: Οι «ενεργοί γεωργοί» ορίζονται με τρόπο ώστε να διασφαλίσει ότι δεν χορηγείται στήριξη σε εκείνους των οποίων η γεωργική δραστηριότητα αποτελεί απλώς ένα ασήμαντο μέρος των συνολικών οικονομικών δραστηριοτήτων τους, χωρίς να αποκλείεται η στήριξη των γεωργών με πολλαπλές δραστηριότητες, ιδίως των γεωργών μερικώς απασχολημένων, των γεωργών ημιεπαγγελματιών και της γεωργίας υψηλής φυσικής αξίας. Τα κράτη μέλη: i) εφαρμόζουν, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις, ένα ή περισσότερα στοιχεία, όπως εισόδημα, εισροές εργασίας στην εκμετάλλευση, εταιρικό αντικείμενο, ελάχιστα κριτήρια γεωργικής δραστηριότητας, κατάλληλη πείρα, κατάρτιση και/ή συμπεριληψη των γεωργικών δραστηριοτήτων τους στα εθνικά μπρώα ii) καθορίζουν ποσό άμεσων ενισχύσεων, που δεν υπερβαίνει τα 5.000 ευρώ, βάσει των οποίων οι γεωργοί, που ασκούν τουλάχιστον ένα ελάχιστο επίπεδο γεωργικής δραστηριότητας και παρέχουν δημόσια αγαθά, θεωρούνται σε κάθε περίπτωση «γεωργοί».

4 Περιφέρειες ενισχύσεων

Κομισιόν: Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να διαφοροποιήσουν το ποσό της βασικής εισοδηματικής στήριξης ανά εκτάριο μεταξύ των διαφόρων ομάδων περιοχών που αντιμετωπίζουν παρόμοιες κοινωνικοοικονομικές ή αγρονομικές συνθήκες

Συμβούλιο: Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να διαφοροποιήσουν το ποσό της βασικής εισοδηματικής στήριξης ανά εκτάριο ανάλογα με τις διάφορες ομάδες περιοχών, σύμφωνα με τις κοινωνικοοικονομικές, περιβαλλοντικές ή αγρονομικές συνθήκες. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να αυξήσουν τα ποσά για τις περιφέρειες με φυσικά ή ειδικά μειονεκτήματα ανά περιοχή, και τις ερημωμένες περιοχές, καθώς και για τη στήριξη για μόνιμους βοσκότοπους.

Ευρωβουλή: Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να διαφοροποιήσουν το ποσό της βασικής εισοδηματικής στήριξης ανά εκτάριο ανάλογα με τις διάφορες ομάδες περιοχών, σύμφωνα με τις κοινωνικοοικονομικές, περιβαλλοντικές ή αγρονομικές συνθήκες. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να αυξήσουν τα ποσά για τις περιφέρειες με φυσικά ή ειδικά μειονεκτήματα ανά περιοχή, και τις ερημωμένες περιοχές, καθώς και για τη στήριξη για μόνιμους βοσκότοπους. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν μηχανισμούς που περιορίζουν τον αριθμό των εθνικών επιλέξιμων εκταρίων που μπορούν να τύχουν στήριξης, βάσει μιας περιόδου αναφοράς η οποία αποφασίζεται από το κράτος μέλος.

5 Πριμ εξόδου

Κομισιόν: Σε περίπτωση συνεργασίας στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδοχής των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν στήριξη μόνο στους γεωργούς που έχουν συμπληρώσει την ηλικία συνταξιοδότησης, όπως ορίζει η νομοθεσία. **Συμβούλιο:** Σε περίπτωση συνεργασίας στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδοχής των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν στήριξη μόνο στους γεωργούς που έχουν συμπληρώσει την ηλικία συνταξιοδότησης ή τους γεωργούς που θα φθάσουν την ηλικία αυτή έως το τέλος της πράξης.

Ευρωβουλή: Σε περίπτωση συνεργασίας στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδοχής των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και με σκοπό την ενίσχυση της ανανέωσης μεταξύ των γενεών σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν στήριξη μόνο στους γεωργούς στους οποίους απομένουν έως και πέντε έτη κατ' ανώτατο όριο για να συμπληρώσουν την ηλικία συνταξιοδότησης, όπως ορίζει η εθνική νομοθεσία.

Αναδιανεμητική ενίσχυση

Κομισιόν: 1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν συμπληρωματική στήριξη αναδιανεμητικού εισοδήματος. 2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την ανακατανομή της στήριξης από μεγαλύτερες σε μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις με τη μορφή επίσης αποσυνδεδεμένης ενίσχυσης ανά επιλέξιμο εκτάριο στους δικαιούχους γεωργούς [...]. 3. Τα κράτη μέλη καθορίζουν ένα ποσό ανά εκτάριο ή διαφορετικά ποσά για διαφορετικές κλίμακας εκτάρια, καθώς και τον ανώτατο αριθμό εκταρίων ανά γεωργό για τον οποίο θα καταβληθεί η ενίσχυση. 4. Το ποσό ανά εκτάριο που προβλέπεται για ένα δεδομένο έτος υποβολής αιτήσεων δεν πρέπει να υπερβαίνει τον εθνικό μέσο όρο των άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο για το εν λόγω έτος.

Συμβούλιο: 1) Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την αναδιανομή των άμεσων ενισχύσεων από τις μεγαλύτερες σε μικρότερες ή σε μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις υπό τη μορφή επίσης αποσυνδεδεμένης ενίσχυσης ανά επιλέξιμο εκτάριο.

3. Τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, το οποίο μπορεί να συσταθεί στις ομάδες περιοχών, ένα ποσό ανά εκτάριο ή διαφορετικά ποσά ανά εύρος εκταρίων, καθώς και τον ανώτατο αριθμό εκταρίων ανά γεωργό για τον οποίο θα καταβληθεί η αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη. [...] (σ.σ παράγραφοι 4 όπως της Κομισιόν)

Ευρωβουλή:

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη δίκαιη ανακατανομή της στήριξης από μεγαλύτερες σε μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις με τη μορφή επίσης αποσυνδεδεμένης ενίσχυσης ανά επιλέξιμο εκτάριο.

3. Τα κράτη μέλη καθορίζουν ενίσχυση ισοδύναμη με ένα ποσό ανά εκτάριο ή διαφορετικά ποσά για διαφορετικές κλίμακας εκτάρια. Μπορούν να διαφοροποιήσουν τα ποσά αυτά σύμφωνα με τις περιοχές.

3α. Το ποσό της αναδιανεμητικής ενίσχυσης ανά εκτάριο δεν υπερβαίνει το 65 % της βασικής ενίσχυσης.

3β. Ο αριθμός των επιλέξιμων εκταρίων ανά γεωργό δεν υπερβαίνει το εθνικό μέσο μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων ή το μέσο μέγεθος σύμφωνα με τις περιοχές που ορίζονται στο άρθρο 18 παράγραφος 2. Τα κράτη μέλη παρέχουν πρόσβαση στην εν λόγω ενίσχυση αρχίζοντας από το πρώτο επιλέξιμο εκτάριο της εκμετάλλευσης

3γ. Τα κράτη μέλη καθορίζουν επίσης ένα χρηματοδοτικό ανώτατο όριο πάνω από το οποίο οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις δεν θα δικαιούνται την αναδιανεμητική ενίσχυση. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη το μέσο επίπεδο εισοδήματος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο.